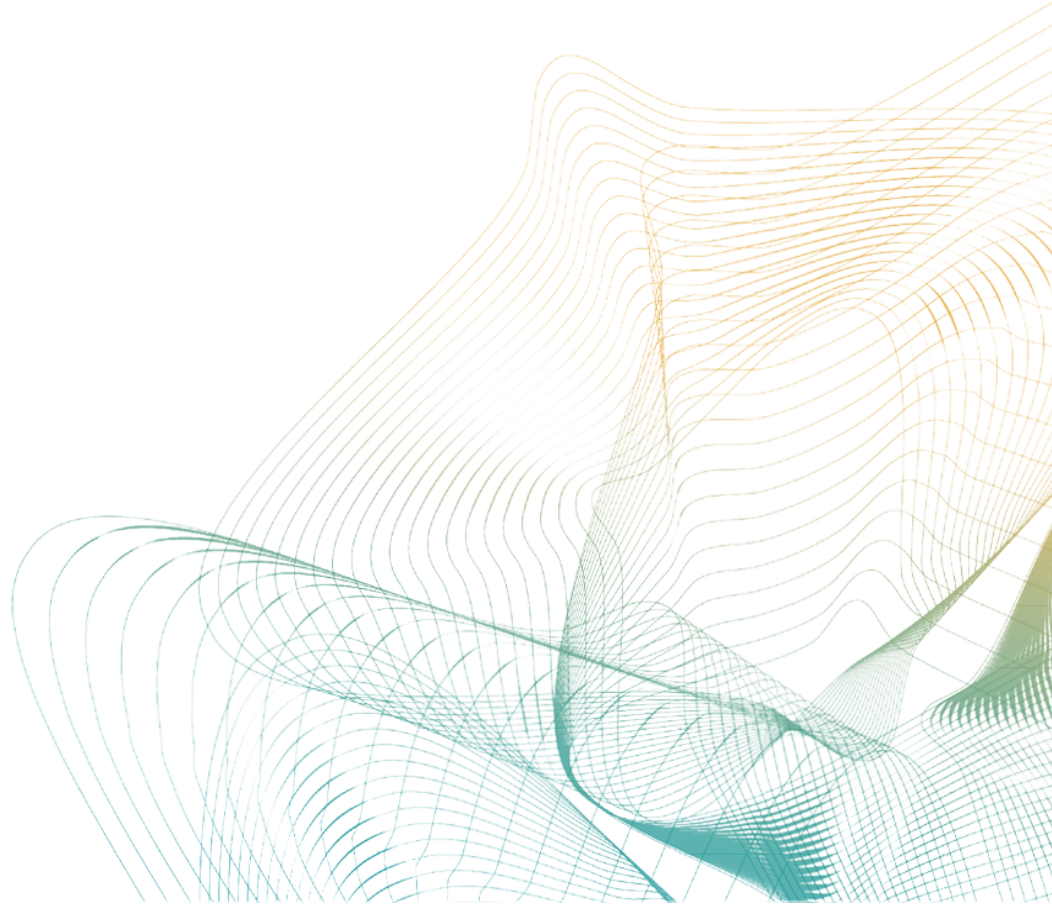

Aralık Ayı Fiyat Gelişmeleri

4 Ocak 2018

Özet

Aralık ayında tüketici fiyatları yüzde 0,69 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,06 puan gerileyerek yüzde 11,92 olmuştur. Bu dönemde, enerji ve gıda enflasyonu gerilerken gıda grubundaki gerilemenin kaynağı işlenmemiş gıda grubundaki baz etkisinin yanı sıra işlenmiş gıdadaki ılımlı seyir olmuştur. Diğer taraftan, temel mal enflasyonunda Türk lirasındaki birikimli değer kaybına bağlı olarak gözlenen yukarı yönlü hareket alt gruplar geneline yayılarak sürmüştür. Hizmet grubunda ise yıllık enflasyon yatay seyretmiştir. Bu çerçevede, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu bir miktar yükselmiş, ana eğilimleri ise yüksek seviyesini korumuştur.

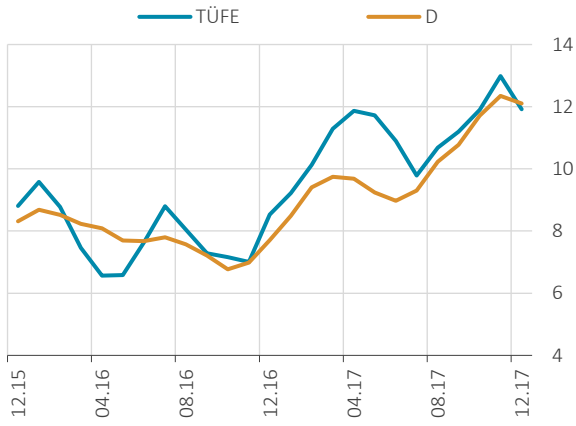
Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Değerlendirmeler

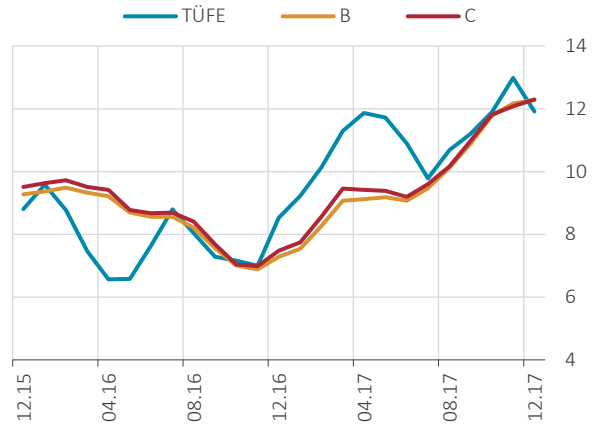
Aralık ayında tüketici fiyatları yüzde 0,69 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,06 puan azalarak 11,92 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,11 ve 0,22 puan artarak yüzde 12,28 ve 12,30 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 2).

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre temel mal grubunun katkısının 0,06 puan arttığı, gıda, alkol-tütün ve enerji gruplarının katkısının ise sırasıyla 0,42, 0,42 ve 0,23 puan azaldığı görülmüştür. Hizmet grubunun katkısında ise belirgin bir değişim olmamıştır.

Grafik 1: TÜFE ve D (Yıllık % Değişim)

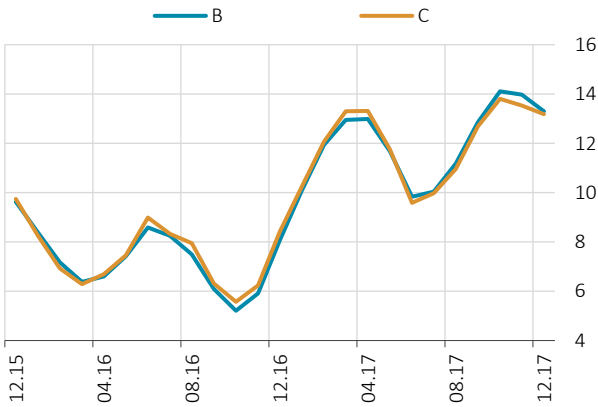

Grafik 2: TÜFE, B ve C (Yıllık % Değişim)

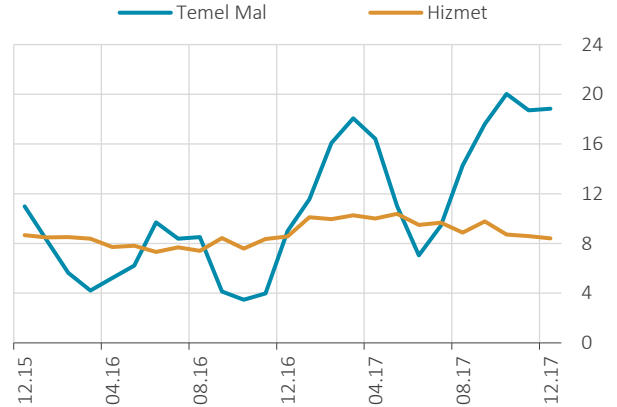

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamalarına göre enflasyonun ana eğilimi sınırlı bir oranda gerilemiş, ancak yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 3). Bu dönemde ana eğilim temel mal grubunda yatay seyredirken, hizmet grubunda sınırlı bir oranda gerilemiştir (Grafik 4). Giyim grubundaki yöntem değişikliğinin etkisi arındırıldığında ise enflasyonun ana eğilimi görece yatay seyretmiştir.

Grafik 3: B ve C (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

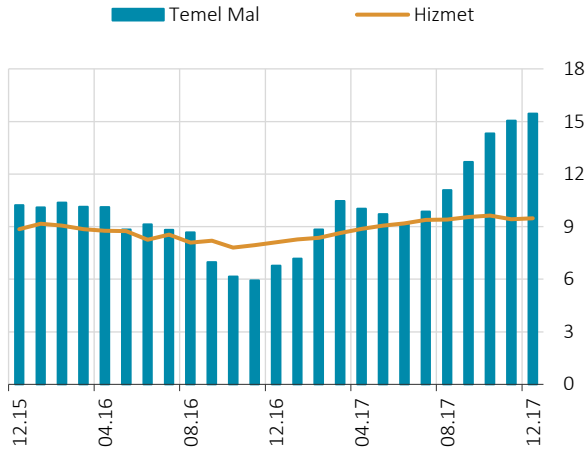

Grafik 4: Temel Mal ve Hizmet (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

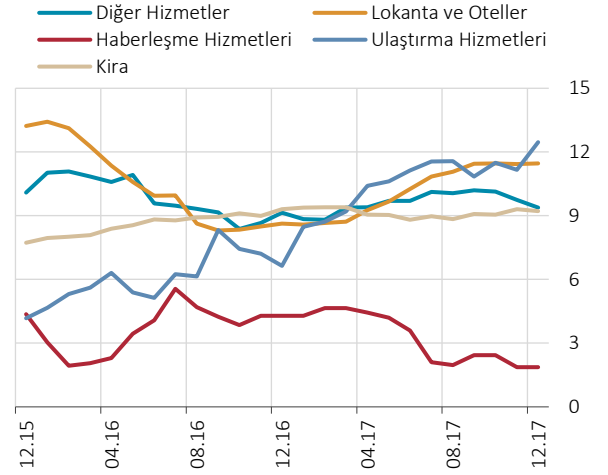

Aralık ayında hizmet grubu fiyatları yüzde 0,43 oranında yükselmiş, grup yıllık enflasyonu yüzde 9,47 ile önemli bir değişim göstermemiştir (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde yıllık enflasyon ulaştırma hizmetlerinde artarken, lokanta-otel ve haberleşme grubunda görece yatay seyretmiş, diğer gruplarda ise azalmıştır (Grafik 6). Ulaştırma grubunda fiyatlar karayolu ve havayolu yolcu taşımacılığına bağlı olarak artmıştır. Bu dönemde kira yıllık enflasyonu sınırlı bir oranda azalsa da yüzde 9,21 ile yüksek seviyesini korumuştur. Diğer hizmetler grubu enflasyonu ise paket tur fiyatlarındaki düşüşle (yüzde 1,97) birlikte yavaşlamıştır.

Grafik 5: Temel Mal ve Hizmet (Yıllık % Değişim)

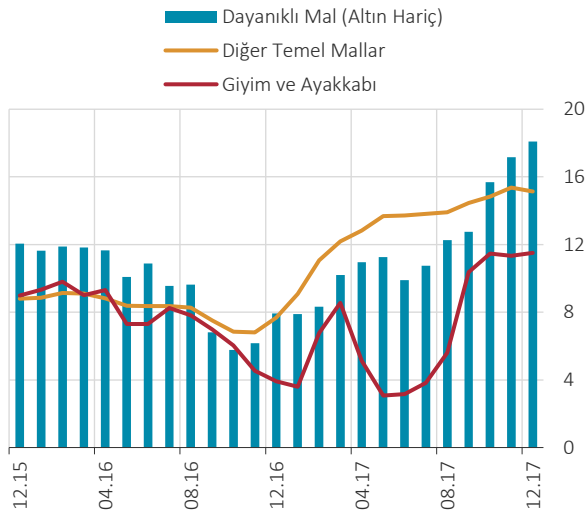

Grafik 6: Hizmetler (Yıllık % Değişim)

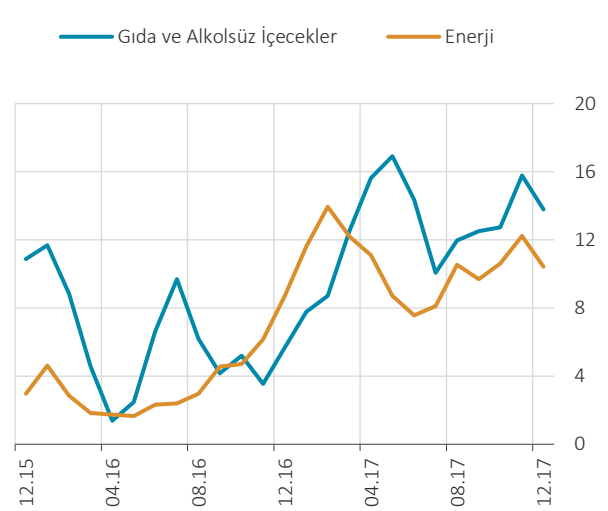

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Aralık ayında 0,40 puan yükselerek yüzde 15,45'e ulaşmıştır (Grafik 5). Bu gelişmede otomobil (yüzde 3,62) ve beyaz eşya (yüzde 3,98) fiyatlarındaki yüksek artışa bağlı olarak dayanıklı mal grubu fiyatları belirleyici olmuştur (Grafik 7). Bunun yanında, ithal bileşeni yüksek ürünlerdeki kur etkileri nedeniyle diğer temel mallar grubunda da aylık fiyat artışı hızlanmıştır. Özetle, temel mal grubu enflasyonunda birikimli döviz kuru etkileri öne çıkarken, toplam talep koşulları da enflasyondaki yukarı yönlü seyri desteklemiştir.

Grafik 7: Temel Mallar (Yıllık % Değişim)

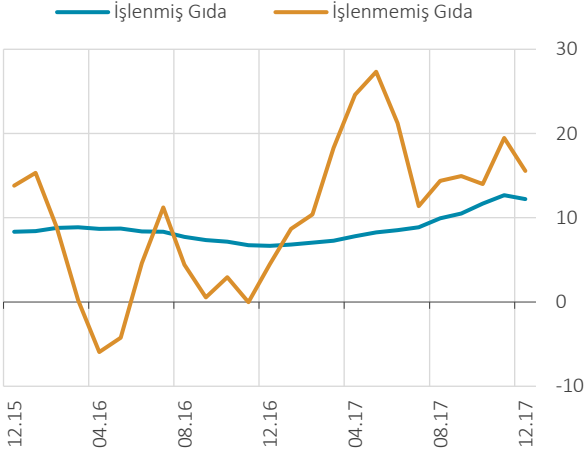
Grafik 8: Gıda ve Enerji (Yıllık % Değişim)

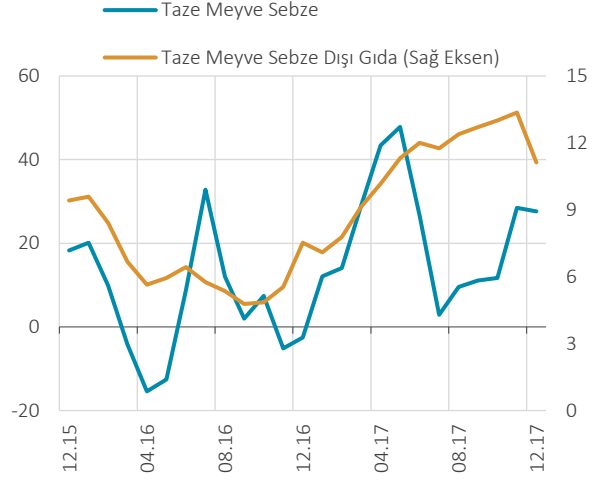
Enerji fiyatları Aralık ayında yüzde 0,50 oranında artmıştır (Tablo 1). Bu gelişmede, sırasıyla yüzde 2,02 ve 0,48 oranında artan katı yakıt ve akaryakıt fiyatları etkili olmuştur. Aylık bazda gözlenen fiyat artışına rağmen bu dönemde enerji grubu yıllık enflasyonu baz etkisiyle 1,81 puan gerileyerek yüzde 10,41 olmuştur (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Aralık ayında 1,99 puan azalarak yüzde 13,79 olmuştur (Grafik 8). İşlenmemiş gıda grubunda yıllık enflasyon kırmızı et fiyatlarında süregelen gerileme ve baz etkisi kaynaklı olarak yüzde 15,55'e düşmüştür (Grafik 9). Ancak mevsimsellikten arındırılmış grup fiyatlarındaki yükseliş sebze grubu öncülüğünde sürmüştür. Çiğ süt fiyatlarındaki artışın durması ve kırmızı et fiyatlarındaki aşağı yönlü eğilim, işlenmiş gıda fiyatlarını da olumlu etkilemiş ve bu grupta yılın en düşük aylık fiyat artışı (yüzde 0,32) gerçekleşmiştir. Bu gelişmelerle, taze meyve-sebze dışı gıda yıllık enflasyonu Aralık ayında yüzde 11,13'e gerilemiştir (Grafik 10).

Grafik 9: İşlenmiş ve İşlenmemiş Gıda
(Yıllık % Değişim)

Grafik 10: Taze Meyve-Sebze ve Diğer Gıda
(Yıllık % Değişim)

Tablo 1: Aralık Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Aralık 2017	Aralık 2016	Aralık 2017	Aralık 2016
TÜFE	0,69	1,64	11,92	8,53
1. Mallar	0,80	2,21	12,99	8,72
Enerji	0,50	2,16	10,41	8,67
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	1,52	3,29	13,79	5,65
İşlenmemiş Gıda	2,85	6,34	15,55	4,52
Taze Meyve-Sebze	5,87	6,63	27,59	-2,52
Diğer İşlenmemiş	1,09	6,18	9,30	9,12
İşlenmiş Gıda	0,32	0,75	12,20	6,67
Ekmek ve Tahıllar	0,32	0,56	9,22	8,41
Diğer İşlenmiş	0,32	0,85	13,91	5,71
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,46	1,49	13,49	10,97
Temel Mallar	0,67	0,32	15,45	6,77
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	2,18	1,39	18,08	7,93
Giyim ve Ayakkabı(*)	-2,45	-2,61	11,51	3,92
Diğer Temel Mallar	1,21	1,42	15,13	7,68
Alkollü İçecekler ve Tütün	-0,01	7,33	2,86	31,59
Altın	-2,16	-0,79	20,41	28,52
2. Hizmetler	0,43	0,38	9,47	8,11
Kira	0,65	0,74	9,21	9,30
Lokanta ve Oteller	0,47	0,44	11,47	8,62
Ulaştırma Hizmetleri	0,66	-0,51	12,46	6,63
Haberleşme Hizmetleri	0,00	0,00	1,87	4,29
Diğer Hizmetler	0,31	0,64	9,39	9,15
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	0,51	0,41	12,28	7,29
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	0,55	0,35	12,30	7,48
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	0,46	0,68	12,11	7,70

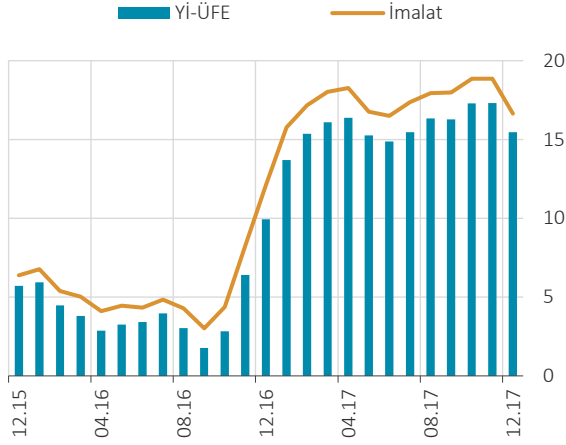
Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

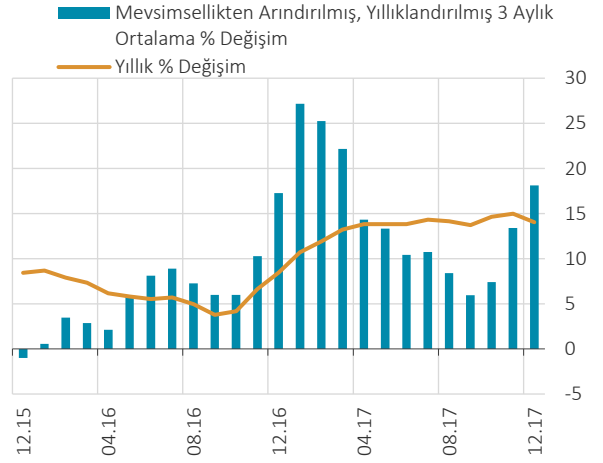
Yİ-ÜFE

Yurt içi üretici fiyatları Aralık ayında yüzde 1,37 oranında artmış, yıllık enflasyon baz etkisiyle 1,84 puan gerileyerek yüzde 15,47 olmuştur (Grafik 11). Yıllık enflasyon imalat sanayiinde yılı yüzde 16,64 ile yüksek bir seviyede tamamlamıştır. Bu dönemde petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi ise önemli ölçüde hızlanmıştır (Grafik 12).

Grafik 11: Yİ-ÜFE ve İmalat (Yıllık % Değişim)

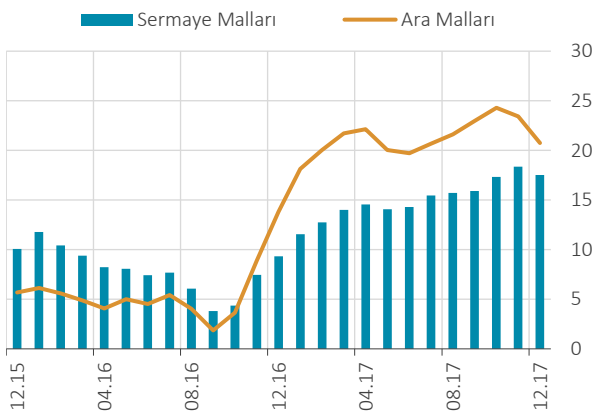

Grafik 12: Petrol ve Ana Metal Hariç İmalat

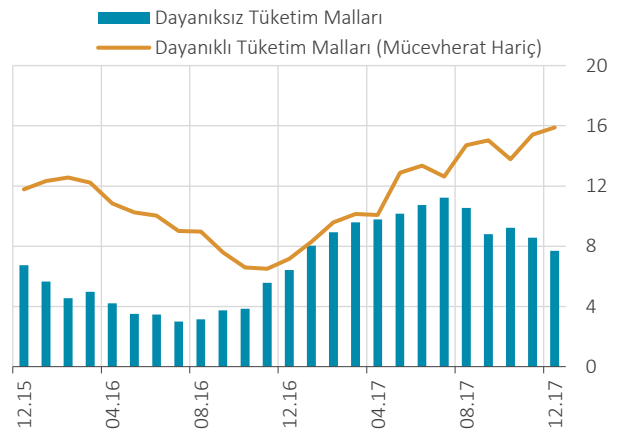

Ana sanayi gruplarına göre Aralık ayında fiyatlar dayanıksız tüketim mallarında görece ılımlı bir artış gösterirken, diğer alt gruplarda güçlü bir seyir izlemiştir (Tablo 3). Ara malı fiyatlarındaki belirgin artışta başta demir-çelik ürünleri olmak üzere genele yayılan fiyat artışlarının etkisi gözlenmiştir. Sermaye malı fiyatlarındaki yükselişte motorlu kara taşıtları ile parça ve aksesuarları öne çıkmıştır. Bu dönemde, dayanıklı tüketim malları fiyatları ev aletleri ve tüketici elektroniği kaynaklı artış kaydetmiş, dayanıksız tüketim malı fiyatları ise işlenmiş meyve-sebze, katı-sıvı yağlar ve ayakkabı grubuna bağlı olarak yükselmiştir. Sonuç olarak, tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar güçlü seyrini korumuştur.

Grafik 13: Ara ve Sermaye Malları (Yıllık % Değişim)

Grafik 14: Tüketim Malları (Yıllık % Değişim)

Tablolar

Tablo 2: Aralık Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Aralık 2017		Aralık 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100,00	0,69	11,92	1,64	8,53
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	21,77	1,52	13,79	3,29	5,65
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,87	-0,01	2,86	7,33	31,59
Giyim ve Ayakkabı	7,33	-2,39	11,48	-2,55	3,98
Konut	14,85	0,77	9,62	0,95	6,42
Ev Eşyası	7,72	1,18	12,74	1,28	6,24
Sağlık	2,63	0,23	11,90	0,66	9,73
Ulaştırma	16,31	1,69	18,24	1,97	12,36
Haberleşme	4,12	-0,17	1,41	-0,14	3,18
Eğlence ve Kültür	3,62	0,02	8,38	1,42	5,93
Eğitim	2,69	0,03	10,48	0,01	9,47
Lokanta ve Oteller	8,05	0,47	11,47	0,44	8,62
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,04	0,05	12,77	0,60	11,08

Kaynak:TÜİK.

Tablo 3: Aralık Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Aralık 2017		Aralık 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100,00	1,37	15,47	2,98	9,94
Madencilik	3,36	1,91	16,13	-0,25	8,01
İmalat	88,79	1,34	16,64	3,26	12,07
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,18	1,34	16,16	2,73	10,83
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,80	1,10	14,04	1,93	8,46
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtımı	6,81	1,67	0,41	1,35	-11,79
Su Temini	1,03	0,27	11,30	0,54	7,21
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		1,79	20,75	4,05	13,83
Dayanıklı Tüketim Malları		0,82	16,31	0,15	11,75
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		0,76	15,89	0,34	7,17
Dayaniksız Tüketim Malları		0,52	7,69	1,35	6,41
Sermaye Malı		1,38	17,52	2,11	9,32
Enerji		1,80	11,23	5,06	4,53

Kaynak:TÜİK.